



Державна податкова
служба України

Головне управління ДПС у Чернігівській області

Про окремі особливості застосування положень Податкового кодексу України (далі - Кодекс), запроваджуються в оподаткуванні податком на додану вартість при здійсненні операцій з постачання тютюнових виробів з 01.01.2022

Згідно зі змінами, внесеними Законом № 1914 до Кодексу, запроваджуються зміни порядку оподаткування ПДВ для операцій з постачання тютюнових виробів, а саме: встановлюється окремий порядок визначення бази оподаткування на етапі першого постачання таких товарів їх виробниками та на етапі першого постачання таких товарів суб'єктами господарювання, які пов'язані відносинами контролю з такими виробниками, а також запроваджується пільговий режим оподаткування ПДВ (звільнення) на всіх наступних етапах постачання таких товарів.

Статтю 189 розділу V Кодексу доповнено пунктом 189.18, згідно з яким базою оподаткування для операцій з постачання на митній території України тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах (далі - тютюнова продукція), для яких встановлені максимальні роздрібні ціни, є максимальна роздрібна ціна таких товарів без урахування податку на додану вартість.

Згідно з визначенням, наданим підпунктом 14.1.106 пункту 14.1 статті 14 Кодексу, максимальні роздрібні ціни (далі - МРЦ) - це ціни, встановлені на підакцизні товари (продукцію з урахуванням усіх видів податків (зборів)). Акцизний податок з реалізованих суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів не включається до максимальної роздрібної ціни.

Максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію) встановлюються для тютюнових виробів, тютюну, промислових замінників тютюну та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, виробниками або імпортерами товарів (продукції) шляхом декларування таких цін у порядку, встановленому цим Кодексом. Продаж суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів, на які встановлюються максимальні роздрібні ціни, не може здійснюватися за цінами, вищими за максимальні роздрібні ціни, збільшені на суму акцизного податку з роздрібної торгівлі підакцизних товарів.

Пунктом 197.27 статті 197 Кодексу визначено, що звільняються від оподаткування операції з постачання на митній території України тютюнової продукції, для якої встановлені максимальні роздрібні ціни, крім операцій:

- а) з першого постачання таких товарів їх виробниками;
- б) з першого постачання таких товарів суб'єктами господарювання, які пов'язані відносинами контролю з виробниками у розумінні Закону України "Про захист економічної конкуренції". Перелік суб'єктів господарювання, пов'язаних відносинами контролю з виробниками, затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного, соціального розвитку і торгівлі;

в) із ввезення таких товарів на митну територію України та їх першого постачання імпортером на митній території України

Отже, встановлений пунктом 189.18 порядок визначення бази оподаткування застосовується виключно трьома категоріями платників:

- суб'єктами господарювання - виробниками тютюнової продукції;
- суб'єктами господарювання, які пов'язані відносинами контролю з виробниками у розумінні Закону України "Про захист економічної конкуренції" (далі - контрольовані суб'єкти господарювання). Перелік контрольованих суб'єктів господарювання затверджується Кабінетом Міністрів України;
- імпортерами тютюнової продукції.

З огляду на викладене, для цілей застосування пункту 189.18 статті 189 Кодексу, для тютюнової продукції, для якої встановлені МРЦ, які повинні наноситись на споживчу упаковку, а також для тютюнової продукції, на споживчу упаковку якої тимчасово до 31 грудня 2023 року може не наноситись МРЦ, платники податку, що відносяться до таких категорій (виробники та контрольовані суб'єкти господарювання) для визначення бази оподаткування ПДВ мають використовувати МРЦ, які були встановлені станом на дату виготовлення такої продукції (в тому числі і до 1 січня 2022 року), незалежно від дати постачання такої продукції.

База оподаткування для операцій з постачання тютюнової продукції, для якої встановлені МРЦ, визначається виходячи з МРЦ, задекларованих на дату виготовлення такої продукції, незалежно від того, чи була зазначена така МРЦ на споживчій упаковці чи ні на дату виготовлення такої продукції.

Суб'єкти господарювання, які здійснюють операції з постачання такої тютюнової продукції, але які не відносяться ні до категорії виробників тютюнових виробів, ні до категорії контрольованих суб'єктів господарювання (далі - інші суб'єкти господарювання), ні до імпортерів такої продукції, правила визначення бази оподаткування, встановлені пунктом 189.18 статті 189 Кодексу, не застосовують.

Для операцій з постачання тютюнової продукції, що здійснюється такими іншими суб'єктами господарювання, з 1 січня 2022 року застосовується режим звільнення від оподаткування, встановлений пунктом 197.27 статті 197 Кодексу, незалежно від дати придбання ними такої продукції.

З 1 січня 2022 року за операціями з постачання тютюнової продукції, для якої встановлені МРЦ, які повинні наноситись на споживчу упаковку, а також тютюнової продукції, на споживчу упаковку якої тимчасово до 31 грудня 2023 року може не наноситись МРЦ, складання податкових накладних виробниками такої продукції та контрольованими суб'єктами господарювання здійснюється з урахуванням таких особливостей:

- на операції з постачання такої тютюнової продукції доцільно складати окрему податкову накладну;
- в графі 7 табличної частини податкової накладної "Ціна постачання одиниці товару/послуги без урахування податку на додану вартість" вказується МРЦ такої тютюнової продукції;

-відповідно, в графі 10 табличної частини податкової накладної "Обсяги постачання (база оподаткування) без урахування податку на додану вартість" вказується добуток кількості такої тютюнової продукції та МРЦ;

- податкові накладні, складені за операціями з постачання такої тютюнової продукції підлягають реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних у загальновстановленому порядку.

Якщо одночасно з тютюною продукцією, для якої встановлені МРЦ, які повинні наноситись на споживчу упаковку, а також тютюною продукцією, на споживчу упаковку якої тимчасово до 31 грудня 2023 року може не наноситись МРЦ, здійснюється постачання інших видів товарів/послуг, то за такою операцією доцільно скласти окремі податкові накладні: одна - на постачання тютюнової продукції з урахуванням вищевикладених особливостей, та друга - на постачання інших товарів/послуг - у загальновстановленому порядку.

При отриманні авансового платежу (попередньої оплати) одним платежем за тютюнову продукцію та за інші товари/послуги платник податку самостійно, керуючись умовами договору на постачання, визначає яка продукція/товар/послуга і в якому розмірі оплачена, та відповідно складає дві окремі податкові накладні: одну - на постачання тютюнової продукції, та другу - на постачання інших товарів/послуг.

При здійсненні операцій з постачання тютюнової продукції, до яких застосовується режим звільнення від оподаткування ПДВ відповідно до пункту 197.27 статті 197 Кодексу, податкова накладна складається у загальновстановленому порядку. У графі 7 табличної частини такої податкової накладної "Ціна постачання одиниці товару/послуги без урахування податку на додану вартість" вказується ціна тютюнової продукції, визначена договором на її постачання.

Операції з постачання з 1 січня 2022 року залишків тютюнової продукції (тютюнових виробів, тютюну, промислових замінників тютюну, у тому числі ТВЕН, та рідин, що використовуються в електронних сигаретах), виготовленої до 31 грудня 2021 року, крім продукції, на яку до вказаної дати вже поширювались вимоги щодо встановлення та декларування МРЦ (сигарети без фільтра, з фільтром, цигарки, сигарили), на всіх етапах постачання таких залишків від виробника до кінцевого споживача оподатковуються у загальновстановленому порядку за ставкою 20 %, при цьому база оподаткування ПДВ за такими операціями визначається виходячи з договірної вартості такої продукції. Податкова накладна за операцією з постачання таких залишків складається у загальновстановленому порядку.

При придбанні тютюнової продукції, база оподаткування якої визначається виходячи з МРЦ, платники податку, які отримали зареєстровані в ЄРПН податкові накладні, до податкового кредиту включають суми ПДВ, сплачені при придбанні такої тютюнової продукції, на підставі зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної.